

Политика за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на корисници

СмартАП – Лабораторија за социјални иновации

Запис на промени:

- Воведена и усвоена на 08.06.2021
- Ноември 2025:
 - Промена на контакт личност / офицер за СЕЗ
 - Организација на документи / надополнети темплејтите како анекси во политиката

Содржина

1. Политика за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на корисници.....	4
Цел на политиката:	4
Исказ за политиката:	4
Опсег на примена:	4
Дефиниции.....	5
Обврски за ЗСЕЗ:	5
Рамка за ЗСЕЗ:.....	6
2. Изјава за прифаќање на „Политика за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на корисници“	8
3. Протокол за спроведување на истрага и постапување со жртвата.....	9
Листа на надлежни органи	9
Пример за известување како потсетник за доверливоста на истрагите за СЕЗ.....	10
4. Проценка на ризик и управување со ЗСЕЗ за безбедно спроведување програми.....	11
5. Образец за проценка и управување со ризик за време на истрага за СЕЗ	14
6. Улоги и одговорности за ЗСЕЗ	15
7. Формулар за пријавување инциденти со наводи за СЕЗ.....	17
8. Надлежни служби за поддршка.....	18
9. Клаузула за договор	19
10. Протокол за спроведување на истрага и постапување со жртвата	20
11. Опис на задачите (ToR) за фокалната точка за ЗСЕЗ	21
12. Пример за известување како потсетник за доверливоста на истрагите за СЕЗ.....	23

1. Политика за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на корисници

Цел на политиката:

- Да се донесе политика за нулта толеранција за сексуална експлоатација и злоупотреба (СЕЗ) за сите вработени во СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје и друг поврзан кадар и да се обезбеди дека улогите, одговорностите и очекуваните стандарди за однесување во врска со СЕЗ внатре во СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје се познати.
- Да се создаде и одржува безбедно опкружување, без присуство на СЕЗ, преку преземање соодветни мерки за таа цел, внатрешно и во заедниците каде што работи СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје, преку робусна превенција и давање одговор.

Целни групи: Сите вработени и другиот кадар на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје.

Исказ за политиката:

- СЕЗ претставува прекршување на универзално прифатените меѓународни правни норми и стандарди и неприфатливо однесување и забрането поведење за сите хуманитарни работници, вклучително и за вработените и поврзаниот кадар на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје .
- СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје има политика за нулта толеранција за СЕЗ. Од сите вработени и кадар поврзан со СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје се очекува во секое време да се придржуваат до највисоките стандарди за лично и професионално однесување, и да обезбедуваат услуги и хуманитарна помош со почитување и поттикнување на правата на корисниците и други ранливи членови на локалните заедници.

Опсег на примена:

Оваа политика го утврдува пристапот на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје за превенција и одговор на СЕЗ. Политиката е применлива за сите вработени и поврзаниот кадар, и додека се на и вон должност.

Дефиниции

- За целите на оваа политика, **„сексуална експлоатација“** претставува извршена злоупотреба или обид за злоупотреба на состојба на ранливост, различна моќ или доверба за сексуални цели, вклучително, но, не и ограничено на остварување парична, социјална или политичка добивка од сексуалната експлоатација на друго лице.
- **„Сексуална злоупотреба“** претставува извршено физичко наметнување или закана за физичко наметнување од сексуална природа, со сила или во услови на нерамноправност или принуда.

Обврски за ЗСЕЗ:

- СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје ќе ги направи сите заложби за создавање и одржување на безбедно опкружување без присуство на ЗСЕЗ, и ќе презема соодветни мерки за таа цел во заедниците каде што работи, преку робусна рамка за ЗСЕЗ, вклучително и мерки за превенција и одговор.
- Оваа рамка за ЗСЕЗ, ја потврдува обврзаноста на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје на Специјалните мерки за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба (ST/SGB/2003/13) од Билтенот на Генералниот секретар: и за постигнување на целосна, тековна имплементација на Шесте основни начела на ИАСЦ за ЗСЕЗ.

Шест основни начела:

1. ЗСЕЗ од страна на вработени и поврзан кадар со СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје претставува сериозна злоупотреба на должноста и оттука се смета за основ за престанок на вработувањето⁶.
2. Полова активност со деца (лица под 18 годишна возраст) е забранета без разлика на возраста за полнолетство или за возраста за давање сексуална согласност во локалната средина. Погрешното поимање за возраст на дете не може да се користи како одбрана.
3. Размена на пари, вработување, добра или услуги за секс, вклучително и сексуални услуги или други форми на понижување, деградирање или експлоатирачко однесување се забранети. Тука спаѓа и размена на помош која е наменета за корисниците.
4. Секоја сексуална релација помеѓу вработени или поврзан кадар на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје и корисниците на помош или други ранливи членови на локалните заедници, со вклучено несоодветно користење на ранг или позиција, е забранета. Таквата релација го поткопува кредибилитетот и интегритетот на хуманитарната работа за помош.

5. Кога кај вработените или поврзаниот кадар на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје постои загриженост или сомнеж за сексуална злоупотреба или експлоатација од страна на соработник, без разлика дали од истата организација или не, тој/таа мора да ја пријави таквата загриженост преку воспоставените механизми за пријавување.
6. Сите вработени и поврзан кадар на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје се обврзани да создаваат и одржуваат опкружување во коешто СЕЗ е забранета и се промовира имплементацијата на оваа политика. Раководителите на сите нивоа имаат посебна одговорност за поддршка и развој на системи каде што се одржува такво опкружување.

Рамка за ЗСЕЗ:

Превенција

Проверка

СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје систематски врши проверка на потенцијалните кандидати за вработување во согласност со воспоставените процедури за преглед.

Секое лице кое се занимава со работни места / активности што вклучуваат директна работа со деца, мора да го исполнува условот да не е осуден, да не му е одземено деловното дело или родителските права и дека не е изречена безбедносна мерка за задолжително психијатриско лекување или вршење на активности, струки и должности поврзани со малолетни лица.

Во процесот на избор на кандидат, на секој кандидат во потесен избор ќе му се обезбеди овој документ по електронски пат. Овластеното лице / комисијата за избор може, доколку смета дека е целисходно, во последниот круг на избор да им постави на кандидатите прашања во врска со ЗСЕЗ.

Обука

СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје за сите нови вработени и поврзан кадар по електронски пат испраќа претходно снимени обуки за СЕЗ и политиките на организацијата во форма на задолжителна воведна обука за политиките и процедурите за СЕЗ кои ангажираното лице мора да ги помине во текот на првата недела од својот ангажман.

Одговор:

1. Пријавување: СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје располага со
Innovation for social good

безбедни, доверливи, и пристапни механизми и процедури за вработените, корисниците и заедниците, вклучително и за деца, да пријавуваат наводи за СЕЗ и корисниците се запознаени со истите.

- Извештајот се доставува до лицето назначено за превенција и третман во случај на сексуална експлоатација и злоупотреба Милош Соколиќ по е-пошта: milosh@innovationlab.mk или по телефон: +38971231519.
- Ако извештајот се однесува на горенаведената личност, инцидентот може да се пријави на лицето: Николчо Гошев по е-пошта: nikolco.gosev@innovationlab.mk или по телефон: +3897133514.
- Секое ангажирано лице е должно без одлагање да пријави какво било знаење или сомневање дека се случило сексуално насилство, злоупотреба или експлоатација на дете или возрасен вклучен во програмите на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје од други ангажирани лица, лица ангажирани во агенции на ООН, партнерски организации или други институции.
- Вклученото лице нема да се обиде да добие повеќе информации и нема да го испита случајот.
- Инцидентот може да биде пријавен анонимно.

2. Истраги: СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје располага со воспоставен процес на истраги за наводи за СЕЗ и брзо и неодложно спроведува истрага за СЕЗ од страна на вработените или поврзан кадар или врши упатување кај соодветно истражно тело доколку сторителот е поврзан со друг субјект. Повеќе за ваквите протоколи може да дознаете во документ

Упатување кај националните власти: Доколку по соодветно спроведената истрага, постојат докази со кои се поткрепени наводите за СЕЗ, тие случаи може да се упатат кај националните власти за кривично гонење.

3. Помош за жртви: СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје располага со систем за брзо упатување на жртви на СЕЗ кај расположливи служби (полиција, центар за социјални работи Скопје, Сигурна кука Скопје, СОС Детско Село, Хелсиншки комитет), врз основа на нивните потреби и согласност.

Договори за соработка:

Сите договори и спогодби за партнерство на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје содржат стандардна клаузула којашто бара од изведувачите, добавувачите, консултантите и под-партнерите да се обврзат на нулта толеранција за СЕЗ и да преземаат мерки за превенција и давање одговор на СЕЗ.

Пропустот на тие субјекти или поединци да преземаат превентивни мерки против СЕЗ, да спроведуваат истрага за нив и да преземаат поправни активности во случај на СЕЗ, ќе се смета за основ за прекин на секој договор за соработка.

2. Изјава за прифаќање на „Политика за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на корисници“

ИЗЈАВА

Изјавувам дека го прочитав и разбрав документот „Политика за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на корисници“. Се согласувам и се обврзувам да работам во согласност со нејзините правила и упатства.

Јас разбираам дека секое прекршување на документот „Политика за заштита од сексуално искористување и злоупотреба на корисници“ може да резултира со прекинување на мојот ангажман во СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје и / или понатамошна дисциплинска или судска постапка.

_____, на _____
(локација) (датум)

Ангажирана личност:

_____	_____
Име и презиме	Потпис

3. Протокол за спроведување на истрага и постапување со жртвата

- Истрагата започнува по добиен приговор, допрен глас или пријава од страна на некое ангажирано лице кое е трета страна
- Истрагата ја спроведува лицето назначено за превенција и третман во случај на сексуална експлоатација и злоупотреба од организацијата кое е назначено од фокалната точка за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба
- Назначеното лице е должно да ги сослуша сите засегнати страни без исклучок
- Доколку се работи за писмена пријава, назначеното лице веднаш, без исклучок, го повикува лицето кое е наведено во пријавата. Исклучен е секаков вид на преговарање, или посредување меѓу жртвата и пријавеното лице.
- Доколку се работи за ризик кој е оценет претходно како Низок (според **Образец за проценка и управување со ризик за време на истрага за СЕЗ⁷**, тогаш истрагата ја спроведува овластеното лице
- Доколку се работи за ризик оценет како Среден или Висок, тогаш жртвата се упатува на понатамошно делување до надлежните органи ([Листа на надлежни органи](#))
- На лицето кое е пријавено, по утврдување на фактите, му се раскинува договорот еднострано без постоење на отказан рок.

Листа на надлежни органи

- [МВР](#)
- [Центар за социјални работи Скопје](#)
- [Министерство за труд и социјална политика](#)
- [СОС Детско село](#)
- [Хелсиншки комитет](#)
- [Македонско здружение на млади правници](#)

⁷ Преземено од образец за СОС Детско село, во Безбедни деца, *Управување со Прекршувања за заштита на деца*, 2016. <https://www.keepingchildrensafe.org.uk/how-we-keep-children-safe/capacity-building/resources/management-child-safeguarding-allegations>

Пример за известување како потсетник за доверливоста на истрагите за СЕЗ.

Од вас се бара да помогнете во истрагата за наводите за сексуална експлоатација или злоупотреба, во која се вклучени вработени, и која е во тек. Може да бидете интервјуирани, да биде побарано да обезбедите документи, компјутерски датотеки и друга евиденција, или да биде побарано да помогнете на друг начин. Внатрешните истраги се клучен дел од обврската на организацијата да се спречи и даде одговор на сексуална експлоатација и злоупотреба.

Како учесник во истрагата, потребно е да знаете неколку работи:

1. **Соработка.** Ве охрабруваме да соработувате со истражителите и да одговорите на сите прашања и барања од истражителите чесно и целосно.
2. **Обезбедување доверливост.** Фактот дека се спроведува истрага мора да го чувате како доверлив факт, како и сè што се дискутира со вас како дел од истрагата.
3. **Без одмаздување.** Нашата организација нема да толерира било каков тип на закана за одмазда упатена кон лице кое го пријавило прекршувањето или соработува во истрагата.
4. **Не постапувајте како детектив.** Не спроведувајте ваша истрага или не принудувајте сведоци бидејќи тоа може да ѝ наштети на тековната истрага.
5. **Без опструкции.** Никогаш не се обидувајте да се вмешате или да ја попречите истрагата.

Вашето постапување во согласност со овие барања е задолжително. Прекршувањата може потенцијално да резултираат во сериозно дисциплинирање, вклучително и отказ и кривична пријава.

Ви благодариме за вашата помош на организацијата во врска со истрагата.

Име:

Е-пошта:

Телефон:

Мобилен:

4. Проценка на ризик и управување со ЗСЕЗ за безбедно спроведување програми

Област	Прашања што треба да се разгледаат во проценката на ризик	Можни стратегии за управување
Профил на корисниците	- Каков е демографскиот профил на населението во целните области (на пр: пол, возраст, образовно ниво, ниво на приходи, големина на домаќинство, процент на домаќинства што ги водат жени и деца, возраст на стапување во брак, религија, раса/етничко потекло, статус на миграција, итн.?) - Зошто некои карактеристики на населението може да дадат поединци кои се поподложни на СЕЗ? Кои групи се особено ранливи?¹	- Прилагодување на заложите за подигнување на свеста за ЗСЕЗ за да се задоволат посебните потреби на корисниците. - Спроведување наменски кампањи со пораки за тие групи кои се најмногу подложни на СЕЗ
Профил на кадарот	- Дали има соодветен родов баланс кај кадарот вклучен во програмите, особено оние кои се непосредно вклучени со корисниците и локалните заедници или надлежни за вработување? - Дали е направена доволно проверка на вработените и дали се доволно обучени за ЗСЕЗ?	- Повторно прилагодување за родов баланс на вработените кои се вклучени во програмите - Вработување на дополнителен број жени вклучени во програмите, според потребите - Спроведување обуки за освежување на знаењата за ЗСЕЗ (на пр: годишна обука), посебно насочено на можните ризици кај конкретни програми - Преглед на досиејата за вработените во ЧР и

¹ За листата на сите групи во ризик, види ИАСЦ, [Упатства за интегрирање на РБН интервенции во хуманитарните активности](#), септември 2015, стр. 11-12. Имајте предвид дека кај некои поединци се преклопуваат ранливостите (на пр девојки адолесценти, мајки со попреченост).

		спроведување дополнителен преглед за да се идентификува претходно лошо поведение, според потребите
Програмски пристапи	- Дали со програмата се создава или се влошува постоечкиот дебаланс помеѓу вработените и членовите на заедницата? - Дали програмата вклучува непосредна интеракција помеѓу вработените и корисниците, особено деца? - На кој начин вработените вршат испорака на добра и услуги? (те. приватно/јавно, работа во парови/самостојно, мешана родова структура)? - Дали вработените носат видливи начини за нивна идентификација (на пр: капи, елеци, маици) кога ги спроведуваат програмските активности? - Дали им е дозволено на надворешни посетители да присуствуваат на програмските активности без придружба? Кој е одговорен да ги носи тие одлуки?	- Организирање на периодични посети за мониторинг од лица со раководна или надзорна улога за програмите - Промена на локацијата за дистрибуција за да се овозможи поголема јавност - Да се обезбеди дека вработените носат видливи начини за нивна идентификација (на пр: капи, елеци, маици) кога ги спроведуваат програмските активности и обезбедуваат начин на нивна идентификација кога тоа е неопходно - Ограничување на пристапот за надворешни посетители на програмските активности, до степен до кој постојат можности за тоа - Да се обезбеди дека учесниците во програмата редовно добиваат информации за нивните права, очекуваното однесување на вработените, и како да се пријавуваат загрижености
Програмски	Каде се спроведуваат програмските активности (камп, неформална средина, заедница домаќин,	Создавање на побезбедно опкружување на локацијата каде што се спроведува програмата (на пр:

контекст	рурална, урбана средина)? Кои конкретни ризици се поврзуваат со таа локација (на пр: недостиг на расположливи механизми за приговори или даватели на услуги, небезбедност)? • Каков е ставот на корисниците за загрижености околу РБН? Колку би биле лагодни корисниците да пријавуваат загрижености за СЕЗ? • Дали постои меѓагенциски механизам за повратни информации/приговори од заедницата на оваа локација?	поставување осветлување, ангажирање на ноќни чувари) • Работа со заедниците за да се прилагодат механизмите за приговори на нивните потреби • да се обезбеди дека корисниците се запознаени и можат да пристапат до меѓагенциските механизми за приговори на локација/-ите каде што се спроведува програмата
------------------------	--	--

5. Образец за проценка и управување со ризик за време на истрага за СЕЗ²

ДОВЕРЛИВО: Ограничете го пристапот до овој документ и чувајте го на безбедно место:

ПРОЦЕНКА НА РИЗИК				УПРАВУВАЊЕ			
Бр.	Кој е во ризик?	Идентификувани ризик/ици	Веројатност за ризик	Претходни мерки за справување со ризик/ици досега	Дополнителни мерки за ублажување	Од кого?	До кога
<i>Пример</i>	<i>Жртва</i>	<i>Наводен сторител врши притисок врз жртвата да ги повлече наводите</i>	<i>Средна</i>	<i>Вербална комуникација со наводниот сторител за да се воздржи од контакт со жртвата (3 февруари 2019)</i>	<i>Писмено предупредување за наводниот сторител во врска со последиците од продолжените контакти</i>	<i>Ана</i>	<i>До 5 март 2019 (веднаш)</i>
1.							
2.							

Висок/среден/низок

² Преземено од образец за СОС Детско село, во Безбедни деца, *Управување со Прекршувања за заштита на деца*, 2016. <https://www.keepingchildrensafe.org.uk/how-we-keep-children-safe/capacity-building/resources/management-child-safeguarding-allegations>

6. Улоги и одговорности за ЗСЕЗ

Кадар	Пример за улоги и одговорности
Раководство	● Ревидирање и ажурирање на политики и насоки за ЗСЕЗ на секои пет години ● Обезбедување внимание и ресурси за ЗСЕЗ во целата организација ● Овозможување на истраги за наводи за СЕЗ ● Координација со други организации за ЗСЕЗ, вклучително и со донатори
Фокална точка за ЗСЕЗ (Во координација со вработените за род/РБНВ/ДЗ, кога тоа го има на располагање)	● Поддршка за вишото раководство да ги исполнува одговорностите за ЗСЕЗ ● Пријавување на загрижености или проблеми околу имплементацијата на ЗСЕЗ кај вишото раководство ● Прием на пријави за наводи за СЕЗ и координација на давањето одговор ● Дисеминирање на обука и материјали со цел подигнување на свеста кај вработените и останатите за ЗСЕЗ
Човечки ресурси	● Преглед на поранешни прекршувања со СЕЗ како дел од процес на вработување преку прашања за време на интервјуто ● Сите вработени и ангажирани лица преку стапување во договор со СмартАп - Лабораторијата за социјални иновации Скопје ги прифаќаат условите за работа кои се јавно достапни ● Вклучување на клаузула за ЗСЕЗ во договорите ● Поддршка за комуникација со вработените за време на истрага за наводи за СЕЗ ● Водење на архива за секое вработено и ангажирано лице, со вклучени аспекти и документации поврзани со СЕЗ

Сите вработени

- Се придржуваат до условите за работење на организацијата и политиките за ЗСЕЗ
- Учествуваат на воведна обука за СЕЗ и прават напори за подигнување на свеста; вклучително и поддршка за дисеминација на материјали за ЗСЕЗ
- Пријавување наводи за СЕЗ преку определени канали за пријавување
- Учество во истраги за наводи за СЕЗ
- Идентификување и ублажување/избегнување на ризици поврзани со СЕЗ во програмата (особено за кадар вклучен во програмата)

7. Формулар за пријавување инциденти со наводи за СЕЗ

Овој примерок на формулар за пријавување инциденти е наменет за внатрешните процеси за пријавување на организациите.

ДОВЕРЛИВО: Ограничете го пристапот до овој документ и чувајте го на безбедно место (на пр: лозинки или енкрипција на компјутерите и заклучување на канцелариите кога се празни). Секогаш користете шифрирани имиња кога упатувате на поединци кои се вклучени во случајот, испуштајте информации што може да го откријат идентитетот (на пр: дата на раѓање, адреса, телефонски број, опис на посебни физички карактеристики) и чувајте ги информациите за идентитетот и личните податоци за лицата кои се вклучени одделно од извештаите за инциденти и слично.

1. Детали за тоа како, кога и од кого се примени наводите:
2. Опис на наводниот инцидент, вклучително и дата, време и локација.
3. Опис на наводните или осомничените жртви (на пр: име, возраст, род, националност, етничко потекло, посебни потреби)
4. Опис на наводните или осомничените сторители (на пр: име, возраст, националност, поврзаност со организацијата/позиција, евиденција за претходни дела)
5. Постапување на организацијата како одговор на наводите досега (на пр: упатување на помош, истраги, известување на ОН/Влада во земјата домаќин)
6. Постапување од страна на други организации или агенции (на пр: ОН/Влада во земјата домаќин) како одговор на наводите.
7. Побарана поддршка од партнерите (на пр: поддршка за жртвите на СЕЗ, истраги)

Пријавата е пренесена од:	
Име:	Информации за контакт (е-пошта, телефон):
Звање:	Дата:

8. Надлежни служби за поддршка

Здружение располага со систем за брзо упатување на жртви на СЕЗ кај расположливи служби, врз основа на нивните потреби и согласност.

1. <http://redbutton.mvr.gov.mk/prijava1.aspx> MBP на РСМ
2. <https://sos.org.mk/prijavi/prijavi.php>.
3. Министерство за труд и социјална политика: http://www.mtsp.gov.mk/ns_article-prijavi-semejno-nasilstvo.nspix
4. Националната бесплатна мобилна СОС линија за жртви на семејно насилство
Дежурни телефонски броеви: 070/075/077 141 700
5. Специјализиран тим за постапување по итни предмети од ранливи категории – Скопје (деца на улица, бездомни лица, семејно насилство, нереализирање навидувања, питачење, полов напад над деца, малолетничка деликвенција и сите останати групи на граѓани во состојба на ризик)
Дежурни телефонски броеви: 078/230 943, 076/381 762
6. Полиција 192
7. Народен правобранител – Одделение за заштита на правата на децата;
телефонски броеви: 02/3129 327, 02/3129 335; Електронска адреса: contact@ombudsman.mk
8. Прва детска амбасада во светот – Меѓаши
СОС телефон за деца и млади: 0800 1 2222 (бесплатна линија)
9. Отворена Порта – Здружение за акција против насилство и трговија со луѓе
Бесплатна СОС линија: 0800 11111
10. Кризен Центар Надеж – Здружение за заштита на граѓани жртви на семејно насилство
Национална СОС линија: 02/15 315 и Телефон на доверба: 02/3 173 424
11. Македонско здружение на млади правници (МЗМП) и СОС Детско село – Правна поддршка на ранливи жртви на насилни кривични дела
Правна поддршка: 075/238 837 и Психолошка поддршка: 071/277 180

9. Клаузула за договор

На ангажираното лице е изречно забрането:

- Сексуално вознемирување на дете и/или возрасен.
- Секоја сексуална активност со дете или возрасен корисник на програмата и / или помош.
- Размена на пари, храна, вработување, стоки, помош, секс или сексуални услуги, вклучително и секс со сексуални работници.
- Секоја принуда за сексуални активности.
- Користење на деца и / или возрасни за да обезбедат сексуални активности за себе или други лица.

Ангажираното лице ќе ги преземе сите соодветни мерки за да спречи сексуален однос експлоатација и злоупотреба во кое било време од страна на неговите колеги или кое било друго лице. Секое кршење на оваа одредба и овозможува на организацијата СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје можност веднаш го раскине договорот за ангажман.

10. Протокол за спроведување на истрага и постапување со жртвата

- Истрагата започнува по добиен приговор, допрен глас или пријава од страна на некое ангажирано лице кое е трета страна
- Истрагата ја спроведува лицето назначено за превенција и третман во случај на сексуална експлоатација и злоупотреба од организацијата кое е назначено од фокалната точка за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба
- Назначеното лице е должно да ги сослуша сите засегнати страни без исклучок
- Доколку се работи за писмена пријава, назначеното лице веднаш, без исклучок, го повикува лицето кое е наведено во пријавата. Исклучен е секаков вид на преговарање, или посредување меѓу жртвата и пријавеното лице.
- Доколку се работи за ризик кој е оценет претходно како Низок (според [Образец за проценка и управување со ризик за време на истрага за СЕЗ](#)³, тогаш истрагата ја спроведува овластеното лице
- Доколку се работи за ризик оценет како Среден или Висок, тогаш жртвата се упатува на понатамошно делување до надлежните органи ([Листа на надлежни органи](#))
- На лицето кое е пријавено, по утврдување на фактите, му се раскинува договорот еднострано без постоење на отказан рок.

³ Преземено од образец за СОС Детско село, во Безбедни деца, *Управување со Прекршувања за заштита на деца*, 2016.
<https://www.keepingchildrensafe.org.uk/how-we-keep-children-safe/capacity-building/resources/management-child-safeguarding-allegations>

11. Опис на задачите (ToR) за фокалната точка за ЗСЕЗ⁴

Белешка: Организациите треба да го прилагодат овој едноставен опис на задачите и да ги вклучат мандатот и мисијата на организацијата, обврските за ЗСЕЗ и посебните очекувања од фокалната точка за ЗСЕЗ во рамки на организацијата. Кога постои можност, организациите треба да размислат да имаат најмалку две фокални точки во секоја канцеларија, односно, една жена и еден маж како фокална точка.

Опис на задачи

Фокална точка за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба (ЗСЕЗ)

1. Заднина

Да се донесе политика за нулта толеранција за сексуална експлоатација и злоупотреба (СЕЗ) за сите вработени во [СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје] и друг поврзан кадар и да се обезбеди дека улогите, одговорностите и очекуваните стандарди за однесување во врска со СЕЗ внатре во [СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје] се познати. Да се создаде и одржува безбедно опкружување, без присуство на СЕЗ, преку преземање соодветни мерки за таа цел, внатрешно и во заедниците каде што работи [СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје], преку робусна превенција и давање одговор.

Целни групи: Сите вработени и другиот кадар на [СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје].

1. Намена

Намената на постоењето на фокална точка за ЗСЕЗ е да постои определено вработено лице кое го поддржува раководство во координацијата и имплементацијата на политиката и процедурите за ЗСЕЗ.

2. Делокруг на работа

Клучни улоги и одговорности на фокалната точка за ЗСЕЗ се:

Превенција

- Спроведување периодични проценки за политиките и процедурите за ЗСЕЗ

⁴ Преземено од разни примери за Описи за задачи (ToR), вклучително и за Мрежата за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на вработените во UN/NGO/IGO, подготвено од ECHA/ECPS UN и HBO Работна група за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба, ноември 2008; Опис на задачите за фокалните точки за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба за поединци кои даваат хуманитарни услуги во рамки на одговорот за сириските бегалци во Јордан, Мрежа за ЗСЕЗ Јордан, март 2016.

на СМАРТАП - Лабораторија за социјални иновации Скопје' и давање предлози за подобрувања на раководство.

- Спроведување и/или дисеминирање на обуки и сесии за подигнување на свеста за сите вработени на редовна основа.
- Работа со одделот за човечки ресурси и другиот релевантен кадар за аспекти поврзани со ЗСЕЗ, како и обезбедување дека сите вработени се имаат согласено на условите за работа и дека прегледот за претходни прекршувања за СЕЗ редовно е дел од процесот на вработување.
- Овозможување на пристап до информации за разните механизми за поднесување наводи или загрижености за СЕЗ, вклучувајќи и податоци за контакт

Пријавување наводи за СЕЗ

- Управување со подготовката на внатрешни процедури за вработените за пријавување инциденти за сексуална експлоатација и злоупотреба и доверливост.
- Прием на пријави за наводи за СЕЗ и поврзани информации и координација во давањето одговор според релевантните процедури.
- Пријавување на загрижености или проблеми околу имплементацијата на ЗСЕЗ кај раководство.

Давање одговор на наводи за СЕЗ

- По добивањето на приговор, координација на одговорот што го дава СМАРТАП - Лабораторија за социјални иновации Скопје, вклучително и упатување на жртвите на СЕЗ да добиваат моментална и професионална помош и упатување на случајот на натамошна истрага кон овластени органи.

Други одговорности

- Поддршка за вишото раководство во имплементацијата на активности поврзани со ЗСЕЗ, кога тоа е соодветно.

3. Компетенции и искуства

- Докажан интегритет, објективност и професионална компетентност.
- Показана сензитивност и знаење за културолошките и родовите прашања
- Познавање на македонски и англиски јазик
- Показано искуство во работа директно со локалните заедници.
- Докажани вештини за комуникација

Секогаш по назначувањето фокалната точка ќе добие обука за ЗСЕЗ во организацијата, во најскоро време кога тоа е изводливо.

12. Пример за известување како потсетник за доверливоста на истрагите за СЕЗ.

Од вас се бара да помогнете во истрагата за наводите за сексуална експлоатација или злоупотреба, во која се вклучени вработени, и која е во тек. Може да бидете интервјуирани, да биде побарано да обезбедите документи, компјутерски датотеки и друга евиденција, или да биде побарано да помогнете на друг начин. Внатрешните истраги се клучен дел од обврската на организацијата да се спречи и даде одговор на сексуална експлоатација и злоупотреба.

Како учесник во истрагата, потребно е да знаете неколку работи:

1. **Соработка.** Ве охрабруваме да соработувате со истражителите и да одговорите на сите прашања и барања од истражителите чесно и целосно.
2. **Обезбедување доверливост.** Фактот дека се спроведува истрага мора да го чувате како доверлив факт, како и сè што се дискутира со вас како дел од истрагата.
3. **Без одмаздување.** Нашата организација нема да толерира било каков тип на закана за одмазда упатена кон лице кое го пријавило прекршувањето или соработува во истрагата.
4. **Не постапувајте како детектив.** Не спроведувајте ваша истрага или не принудувајте сведоци бидејќи тоа може да ѝ наштети на тековната истрага.
5. **Без опструкции.** Никогаш не се обидувајте да се вмешате или да ја попречите истрагата.

Вашето постапување во согласност со овие барања е задолжително. Прекршувањата може потенцијално да резултираат во сериозно дисциплинирање, вклучително и отказ и кривична пријава.

Ви благодариме за вашата помош на организацијата во врска со истрагата.

Име:

Е-пошта:

Телефон:

Мобилен: